

VÄLITYSTUOMARIN OHJE

**Keskuskauppakamarin välitysmenettelysääntöjen
mukaisessa menettelyssä**

1.1.2024

Sisällys

1. Yleistä.....	3
2. Välistuomarin esteettömyys ja ilmoitusvelvollisuus välistuomaritehtävää vastaanottaessa	3
3. Välistuomarin velvollisuus ratkaista riita joutuisasti ja kustannustehokkaasti.....	4
4. Välistuomarin velvollisuus ilmoittaa lautakunnalle menettelyn aikaisista muutoksista vaatimuksiin	5
5. Kuluennakko	6
6. Välistuomarin palkkio	8
7. Välistuomarin kulut.....	9
8. Välistuomarin sihteerin käyttö ja sihteerille maksettavat korvaukset	11
9. Välistuomarin palkkioon liittyvät verokysymykset	11
10. Välistuomion sisältövaatimukset	11
11. Tietosuoja	12

1. Yleistä

1.1 Ohjeen tarkoituksena on antaa välitystuomareille käytännön neuvoja menettelyn järjestämisestä sekä välitystuomareiden palkkioiden ja kulujen maksamisesta välitysmenettelyssä, joka käydyään 1.1.2024 voimaan tulleiden Keskuskauppakamarin välitysmenettelysääntöjen ("säännöt") mukaisesti. Ohje täydentää säännöissä ja erillisessä ohjeessa sihteerin käytöstä annettuja määräyksiä. Ohje koskee sekä yksi- että kolmijäsenistä välitysoikeutta.

1.2 Ohje ei ole säännöistä erillinen menettelytapamääräys. Ohjeen noudattamatta jättämistä ei myöskään pidä tulkita välitystuomion moiteperusteeksi.

2. Välitystuomarin esteettömyys ja ilmoitusvelvollisuus välitystuomaritehtävää vastaanottaessa

2.1 Sääntöjen mukaan välitystuomarin on oltava puolueeton ja riippumaton asianosaisista koko välitysmenettelyn ajan (21.1 §). Ennen kuin Keskuskauppakamarin välityslautakunta ("lautakunta") vahvistaa välitystuomarin, välitystuomariehdokkaan on toimitettava lautakunnalle allekirjoittamansa asiakirja, jossa hän ilmoittaa suostuvansa välitystuomariksi, olevansa puolueeton ja riippumaton ja että hänellä on riittävästi aikaa välitystuomaritehtävän hoitamiseen ("esteettömyysilmoitus").

Välitystuomarin on esteettömyysilmoituksessa mainittava kaikki sellaiset seikat, jotka ovat omiaan aiheuttamaan perusteltuja epäilyjä hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan (21.2 §).

2.2 Välitystuomari voidaan julistaa esteelliseksi, jos ilmenee seikkoja, jotka ovat objektiivisesti arvioiden omiaan aiheuttamaan perusteltuja epäilyjä hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan (23.1 §). Välitystuomariehdokkaan sanktioitu ilmoitusvelvollisuus käsittää tällaiset seikat.

Välitystuomariehdokkaan on kuitenkin suositeltavaa ilmoittaa asianosaisille myös sellaiset seikat, jotka eivät ehkä sinänsä riitä välitystuomarin julistamiseen esteelliseksi, mutta joiden välitystuomariehdokas olettaa voivan herättää asianosaisten subjektiivisia epäilyjä välitystuomarin puolueettomuudesta tai riippumattomuudesta. Asianosaisilla on tällöin mahdollisuus reagoida välitystuomariehdokkaan ilmoitukseen ja välitystuomariehdokkaalla mahdollisuus harkita asianosaisten reaktion perusteella, ottaako välitystuomaritehtävän lopulta vastaan vai luopuuko siitä. Jos välitystuomariehdokas on epätietoinen tietyn seikan ilmoitusvelvollisuudesta, seikka on varovaisuussyistä suositeltavaa ilmoittaa asianosaisille.

2.3 Ilmoitusvelvollisuuden alaa arvioidessaan välitystuomariehdokas voi hakea johtoa Kansainvälisen asianajajaliiton (International Bar Association, "IBA") esteellisyyttä kansainvälisessä välitysmenettelyssä koskevista ohjeista (IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration (2014), "IBA-ohjeet"). Ne sisältävät ei-tyhjentyä tarkoitetut esimerkkiluettelot tilanteista, joissa välitystuomariehdokkaalla tyypillisesti joko katsotaan olevan aihe tietystä seikasta ilmoittamiseen (ns. "oranssi lista") tai joissa tällaista ilmoitusvelvollisuutta ei katsota olevan (ns. "vihreä lista"). IBA-ohjeet sisältävät myös esimerkkiluettelot tilanteista, joissa henkilö ei voi häntä rasittavan vakavan esteellisyyssperusteen vuoksi toimia välitystuomarina edes asianosaisten suostumuksin (ns. ehdoton (non-waivable) "punainen lista") tai joissa välitystuomarina toimiminen edellyttää sitä, että asianosaiset

nimenomaisesti hyväksyvät tämän tietoisena seikasta, joka objektiivisesti arvioiden muodostaa lähtökohtaisesti esteellisyysperusteen (ns. tahdonvaltainen (waivable) ”punainen lista”).

2.4 IBA-ohjeet löytyvät internet-sivuilta <http://www.ibanet.org/>.

3. Välitystuomarin velvollisuus ratkaista riita joutuisasti ja kustannustehokkaasti

3.1 Välitysoikeuden on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti ja varattava näille tarpeellinen tilaisuus asiansa ajamiseen (26.2 §). Samalla välitysoikeuden on kuitenkin huolehdittava siitä, että asia voidaan käsitellä tehokkaasti aiheuttamatta tarpeettomia kustannuksia tai viivästyksiä (26.3 §). Välitysoikeuden on harjoitettava tarvittaessa aktiivista prosessinjohtoa menettelyn joutuisuuden varmistamiseksi ja kustannustehokkuuden edistämiseksi.

3.2 Välitysoikeuden on pidettävä järjestäytymisistunto asianosaisten kanssa mahdollisimman pian, lähtökohtaisesti 21 päivän kuluessa siitä, kun välitysoikeus on saanut jutun asiakirjat lautakunnalta. Järjestäytymisistunnon tarkoituksena on sopia asian käsittelystä ja aikataulusta siten, että varmistetaan menettelyn tasapuolisuus, joutuisuus ja kustannustehokkuus (30.1 §). Tämä voi käsittää muun ohella sopimisen kirjelmien lukumääristä ja määräpäivistä, kirjallisten todisteiden esittämistavasta ja -aikataulusta, mahdollisten asiakirjojen esittämisvaatimusten (ns. editio) esittämis- ja käsittelytavasta, suullisen käsittelyn ajankohdasta ja menettelytavoista todistajia kuultaessa sekä mahdollisten kirjallisten todistajankertomusten ja asiantuntijalausuntojen käyttötavasta ja esittämisajankohdasta. Elleivät asianosaiset pääse järjestäytymisistunnossa tai muuten yksimielisyyteen asian käsittelystä ja aikataulusta, välitysoikeus päättää näistä asianosaisia kuultuaan (26.1 §).

3.3 Järjestäytymisistunto voidaan pitää joko fyysisenä tapaamisena, puhelin- tai videoneuvotteluna taikka muulla vastaavalla tavalla. Välitysoikeus päättää istunnon toteutustavasta asianosaisia kuultuaan (30.3 §). Järjestäytymisistunnon tarkoitus huomioon ottaen on yleensä riittävää, että asianosaisten puolelta siihen osallistuvat ainoastaan näiden avustajat. Välitysoikeus voi kuitenkin kehottaa myös asianosaisten muita edustajia osallistumaan istuntoon, jos välitysoikeus pitää tätä perusteltuna asianosaisten sitouttamiseksi menettelyn aikatauluun tai muista syistä.

3.4 Välitysoikeus voi jättää järjestäytymisistunnon pitämättä vain poikkeustapauksessa, jos välitysoikeus katsoo, että istunto on tarpeeton (30.1 §). Näin voi olla lähinnä silloin, jos riidan arvo on vähäinen, juttu on yksinkertainen ja järjestäytymisistunnon pitämisestä aiheutuisi olosuhteisiin nähden tarpeettomia kustannuksia.

3.5 Järjestäytymisistunnon yhteydessä, tai pian sen jälkeen, välitysoikeuden on laadittava ja vahvistettava menettelyn prosessiaikataulu, joka tulee toimittaa viivytystä asianosaisille ja lautakunnalle. Vahvistaessaan prosessiaikataulun välitysoikeuden tulee ottaa huomioon asianosaisten näkemykset, asianosaisten tasapuolinen kohtelu, asian joutuisa käsittely ja kustannustehokkuus (31 §).

3.6 Prosessiaikataulussa on hahmoteltava välitysmenettelyn kulku niin tarkoin kuin menettelyn alkuvaiheessa on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Välitysoikeuden on pyrittävä organisoimaan ja aikatauluttamaan menettelyn kulku siten, että lopullinen välitystuomio voidaan antaa sääntöjen

edellyttämässä 9 kuukauden määräajassa (44 §). Jos välitystuomiota ei prosessiaikataulun mukaan voida antaa 9 kuukauden määräajassa (44 §), välitysoikeuden tulee pyytää lautakunnalta määräjän pidentämistä ja esittää pyynnölle perustelut samalla, kun se toimittaa lautakunnalle prosessiaikataulun. Jos prosessiaikataulua on olosuhteiden muuttumisen vuoksi myöhemmin tarpeen tarkistaa, välitysoikeuden tulee toimittaa päivitetty prosessiaikataulu asianosaisille ja lautakunnalle viivytyksettä. Lautakunnalle tuleva kappale prosessiaikataulusta ja sen mahdollisista päivitetystä versioista pyydetään lähettämään sähköpostitse osoitteeseen info@arbitration.fi.

3.7 Välitysoikeuden aktiivisesta prosessinjohdosta huolimatta asianosaiset saattavat toisinaan muuttaa vaatimuksiaan tai niiden perusteita taikka esittää jatkuvasti lisää todistelua tavalla, joka vaikeuttaa asian tehokasta käsittelyä, lisää prosessikustannuksia ja vaarantaa prosessiaikataulun toteutumisen.

Menettelyn tehostamiseksi välitysoikeus voi asettaa ennen 36 §:ssä tarkoitettua suullista käsittelyä määräpäivän, jonka jälkeen asianosaiset eivät saa esittää pääasiaan liittyviä uusia vaatimuksia, väitteitä tai kirjallisia todisteita taikka nimetä uusia todistajia, ellei välitysoikeus poikkeustapauksessa salli sitä (35 §). Ennen määräpäivän asettamista välitysoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi.

3.8 Välitysoikeuden on ilmoitettava lopullisen välitystuomion arvioitu antamisajankohta asianosaisille ja lautakunnalle etukäteen. Ilmoitus tulee tehdä niin pian kuin mahdollista suullisen käsittelyn päätyttyä tai välitysoikeuden saatua asianosaisilta viimeiset näiltä pyydettyt kirjelmät. Samalla välitysoikeuden on julistettava menettely päättyneeksi. Menettelyn päättyneeksi julistamisen jälkeen asianosaiset eivät saa esittää uusia vaatimuksia, väitteitä tai todistelua, ellei välitysoikeus poikkeustapauksessa salli sitä (41 §). Mikäli välitysoikeus on asettanut 35 §:ssä tarkoitetun aiemman määräpäivän vaatimusten, väitteiden ja todistelun esittämiseksi, asianosaisten on noudatettava aiempaa määräpäivää.

3.9 Välitysoikeuden on annettava lopullinen välitystuomio 9 kuukauden kuluessa siitä, kun välitysoikeus on saanut jutun asiakirjat lautakunnalta. Jos välitystuomareita on useampi kuin yksi, määräaika alkaa siitä, kun kaikki välitystuomarit ovat vastaanottaneet asiakirjat (5.2 §). Tarvittaessa välitysoikeus voi hakea tuomion antamisen määräaikaan pidennystä tekemällä lautakunnalle perustellun kirjallisen pyynnön hyvissä ajoin ennen määräajan päättymistä. Lautakunta voi poikkeustapauksessa myöntää pidennystä tuomion antamisen määräaikaan myös oma-aloitteisesti (44 §).

3.10 Jos lautakunta katsoo, että menettelyn viivästyminen johtuu välitysoikeudesta, lautakunta voi ottaa tämän seikan huomioon välitysoikeuden palkkiota alentava tekijänä (liite II, 4.3 §).

4. Välitystuomarin velvollisuus ilmoittaa lautakunnalle menettelyn aikaisista muutoksista vaatimuksiin

4.1 Jos vastaaja esittää vastakanteen tai kuittausvaatimuksen vasta sen jälkeen, kun lautakunta on toimittanut jutun asiakirjat välitysoikeudelle, välitysoikeuden on ilmoitettava vastakanteesta tai kuittausvaatimuksesta lautakunnalle viivytyksettä (9.2 §).

4.2 Vastaajan on vastakanteen tai kuittausvaatimuksen yhteydessä maksettava lautakunnalle 3 000 euron hakemusmaksu. Jos vastaaja ei maksa hakemusmaksua vastakanteen tai kuittausvaatimuksen

yhteydessä lautakunnan asettamassa määräajassa, lautakunta voi määrätä, että välitysoikeuden on katsottava vastaajan peruuttaneen vastakanteen tai kuittausvaatimuksen (9.3 §).

4.3 Välitysmenettelyssä, jossa on useampi kuin kaksi asianosaista, asianosaiset voivat esittää 12 §:n mukaisesti vaatimuksia menettelyn muita asianosaisia vastaan ennen kuin lautakunta toimittaa jutun asiakirjat välitysoikeudelle ja välitysoikeuden luvalla sen jälkeenkin (12.5 §). Lautakunta ei peri asianosaisilta hakemusmaksua tällaisista vaatimuksista, mutta nekin luetaan mukaan laskettaessa liitteen II 2.2 §:ssä tarkoitettua riidan arvoa, jonka perusteella lautakunnan hallinnointimaksu ja välitysoikeuden palkkio määräytyvät.

Esimerkkejä 12 §:ssä tarkoitetuista vaatimuksista moniasianosaismenettelyssä ovat vaatimukset, joita (a) yksi tai useampi vastaaja esittää yhtä tai useampaa muuta vastaajaa kohtaan, (b) yksi tai useampi kantaja esittää yhtä tai useampaa muuta kantajaa kohtaan, (c) sääntöjen 11 §:n mukaisesti menettelyyn liitetty kolmas taho esittää yhtä tai useampaa vastaajaa tai kantajaa kohtaan, tai (d) muu kuin 11 §:n liittämishakemuksen tehnyt asianosainen esittää menettelyyn liitettyä kolmatta taho kohtaan.

4.4 Välitysoikeuden on viipymättä ilmoitettava lautakunnalle myös muista alla kohdassa 5.4 selostetuista, kuluennakon määrään vaikuttavista muutoksista (liite II, 2.6 §), kuten riidan arvon muuttumisesta uusien tai korotettujen vaatimusten johdosta. Riidan arvon määrittämisestä on määrätty sääntöjen liitteen II 2.2 §:ssä.

Riidan arvo on kaikkien vaatimusten yhteenlaskettu määrä. Jos asiassa on esitetty jonkin vaatimuksen osalta toissijaisia tai vaihtoehtoisia vaatimuksia, tällaisten vaatimusten osalta riidan arvossa huomioidaan korkein rahamääräinen vaatimus. Korkovaatimusta ei oteta huomioon riidan arvoa laskettaessa. Jos korkovaatimuksen määrä kuitenkin ylittää pääomavaatimuksen määrän, riidan arvo lasketaan korkovaatimuksen määrän perusteella, eikä pääomavaatimuksen määrää oteta tällöin huomioon. Muussa valuutassa kuin euroissa esitetyn vaatimuksen muuntamisessa euromääräiseksi käytetään sen päivän valuuttakurssia, jona välitysmenettelyn aloittamishakemus on toimitettu lautakunnalle tai jona uusi vaatimus, vastakanne- tai kuittausvaatimus taikka vaatimuksen muutos on esitetty. Jos riidan rahamääräistä arvoa ei voida määrittää, lautakunta päättää riidan arvon harkintansa mukaan. Lautakunta voi myös muusta erityisestä syystä päättää riidan arvon harkintansa mukaan. Tällöin välitystuomarin tulee esittää lautakunnalle oma arvionsa riidan arvosta perusteineen.

5. Kuluennakko

5.1 Lautakunta määrää kuluennakon, jonka on vastattava sääntöjen 49.2(a)–(d) §:ssä tarkoitettujen välitysmenettelyn kustannusten oletettua määrää. Lautakunta ottaa kuluennakkoa määrätessään huomioon sääntöjen liitteen II taulukot A (hallinnointimaksutaulukko) ja B (välitystuomarin palkkiotaulukko). Taulukoiden mukainen riidan arvo määritetään sääntöjen liitteen II 2.2 §:n mukaan.

5.2 Kuluennakon määrää harkitessaan lautakunta ottaa myös huomioon, tuleeko välitystuomareiden palkkioihin mahdollisesti lisättäväksi arvonlisävero. Lautakunta voi tällöin korottaa kuluennakkoa arvonlisäveron osuutta vastaavalla määrällä. Kunkin välitystuomarin on ilmoitettava lautakunnalle välitystuomaritehtävän vastaanottaessaan, laskuttaako välitystuomari palkkionsa itselleen työkorvauksena vai laskutetaanko palkkio välitystuomarin yritykselle/työnantajalle, onko välitystuomarin palkkio arvonlisäveronalaista ja mikä on arvonlisäveroprosentti. Jos välitystuomarin palkkion laskutustiedoissa tapahtuu myöhemmin muutoksia, välitystuomarin tulee viipymättä ilmoittaa muuttuneista tiedoista lautakunnalle kuluennakon määrän tarkistamiseksi.

5.3 Asianosaisten on maksettava lautakunnan määräämä kuluennakko kokonaisuudessaan ennen kuin lautakunta toimittaa jutun asiakirjat välitysoikeudelle (25 §). Jos asianosainen ei maksa osuuttaan kuluennakosta, lautakunta varaa vastapuolelle tilaisuuden maksaa puuttuva osuus toisen asianosaisen puolesta lautakunnan asettamassa määräajassa. Jos vastapuoli maksaa puuttuvan osuuden, välitysoikeus voi antaa vastapuolen pyynnöstä osatuomion tällaisen maksun korvaamisesta sääntöjen 45(a) §:n mukaisesti (liite II, 2.7 §).

5.4 Lautakunta voi muuttaa kuluennakon määrää ja määrätä asianosaiset maksamaan lisää kuluennakkoa menettelyn missä vaiheessa tahansa, jos lautakunta pitää tätä tarpeellisena ottaen huomioon riidan arvon muuttuminen, välitysoikeuden kulujen kasvu, jutun vaikeusasteen lisääntyminen tai muut merkitykselliset seikat.

Lautakunta voi korottaa kuluennakkoa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: (a) riidan arvo nousee sen johdosta, että joku asianosaisista esittää uuden vaatimuksen tai korottaa aiemmin esittämänsä vaatimuksen määrää; (b) välitysoikeuden kulut lisääntyvät sen vuoksi, että välitysoikeus päättää määrätä asiantuntijan sääntöjen 37.1 §:n mukaisesti; tai (c) jutun luonne tai olosuhteet muuttuvat siten, että menettely vaatii välitystuomareilta merkittävästi enemmän työtä ja aikaa kuin mitä lautakunta ennakoiki kuluennakon alun perin määrätessään.

5.5 Jos asianosainen laiminlyö maksaa lautakunnan määräämän korotetun kuluennakon, lautakunta voi määrätä, että välitysoikeuden on tehtävä päätös menettelyn lopettamisesta tai katsottava asianosaisen peruuttaneen vaatimuksensa siltä osin kuin kuluennakkoa ei ole maksettu (liite II, 2.7 §).

5.6 Lautakunta maksaa välitysmenettelyn kustannukset kuluennakosta pääsääntöisesti vasta sen jälkeen, kun välitysoikeus on antanut lopullisen välitystuomion, vahvistanut asianosaisten sovinnon välitystuomiolla tai tehnyt päätöksen menettelyn lopettamisesta (50.3 §). Lautakunta voi kuitenkin välitysoikeuden perustellusta pyynnöstä maksaa kuluennakosta korvausta välitysoikeudelle 49.2(b)–(c) §:ssä tarkoitetuista kuluista jo menettelyn aikana (50.4 §). Välitysoikeuden palkkiota tehdystä työstä lautakunta ei sen sijaan maksa välitysoikeudelle kuluennakosta menettelyn aikana, vaan vasta sen jälkeen, kun välitysoikeus on antanut lopullisen tai sovinnon vahvistavan välitystuomion taikka tehnyt päätöksen menettelyn lopettamisesta.

Välitysoikeudelle aiheutuneiden kulujen tulee olla määrältään merkittäviä, jotta lautakunta maksaa niistä välitysoikeudelle korvausta kuluennakosta jo menettelyn aikana. Kyse voi olla esimerkiksi välitysoikeuden määräämälle asiantuntijalle maksetuista palkkioista ja kuluista, välitysoikeuden istuntoja tai suullista käsittelyä

varten tarvittavien neuvottelutilojen vuokratukustannuksista, suullisen käsittelyn järjestämiseen liittyvistä tulkkaus-, pikakirjoitus- tai muista vastaavista kustannuksista taikka välitystuomareiden matka- tai majoituskuluista.

5.7 Lautakunnan internet-sivuillaan julkaisemassa erillisessä vero-ohjeessa on mainittu, mitä tietoja välitystuomarin tulee toimittaa lautakunnalle palkkion ja kulujen maksamiseksi kuluennakosta (vero-ohje kohta 4.) Vero-ohje löytyy lautakunnan internet-sivuilta kohdasta Säännöt ja ohjeet.

6. Välitystuomarin palkkio

6.1 Ennen kuin välitysoikeus antaa lopullisen välitystuomion, vahvistaa asianosaisten sovinnon välitystuomiolla tai tekee päätöksen menettelyn lopettamisesta, sen on pyydettävä lautakuntaa vahvistamaan sääntöjen 49.2(a)–(d) §:ssä tarkoitetut välitysmenettelyn kustannukset (49.3 §).

6.2 Välitysoikeuden on pyynnössään ilmoitettava lautakunnalle käsityksensä riidan arvosta. Vaikka riidan arvo on ilmoitettava myös kustannusten vahvistamisen yhteydessä, välitystuomarin tulee ilmoittaa muutoksista tämän ohjeen 4.4 kohdan mukaisesti viipymättä myös menettelyn aikana. Välitystuomarin laiminlyönti ilmoittaa viipymättä riidan arvon muuttumisesta voidaan ottaa huomioon välitystuomarin palkkiota määrättäessä.

6.3 Lautakunta määrää sille tulevan hallinnointimaksun ja välitysoikeuden palkkiot liitteen II taulukkojen A (hallinnointimaksutaulukko) ja B (välitystuomarin palkkiotaulukko) perusteella. Välitysoikeuden palkkioita määrätessään lautakunta ottaa riidan rahamääräisen arvon lisäksi huomioon jutun vaikeusasteen, kunkin välitystuomarin menettelyyn käyttämän ajan sekä välitystuomarin tehokkuuden ja asian hoitamisessa osoittaman taidon (liite II, 4.3 §).

6.4 Lautakunta määrää ainoan välitystuomarin tai välitysoikeuden puheenjohtajan palkkion pääsääntöisesti taulukosta B ilmenevän riidan arvon osoittamalle mediaanitasolle, ellei asiassa ilmene syitä, joiden perusteella palkkio olisi asetettava tätä korkeammalle tai matalammalle. Mikäli jutun luonne tai olosuhteet sitä puoltavat (juttu on esimerkiksi yksinkertainen, materiaaliltaan rajattu, suoraviivainen ratkaista tai välitystuomiota ei asianosaisten sopimuksesta perustella), palkkio voidaan määrätä mediaanitasoa alemmaksi ilman, että palkkiotaso olisi minkäänlainen kriittinen kannanotto välitysoikeuden toimintaa kohtaan. Jos välitysoikeus katsoo, että palkkiota tulisi korottaa mediaanitasosta, välitysoikeus voi esittää käsityksensä asiasta lautakunnalle kirjallisesti perusteluineen samalla kun välitysoikeus pyytää lautakuntaa vahvistamaan välitysmenettelyn kustannukset sääntöjen 49 §:n mukaisesti. Perusteita, jotka saattavat yksittäistapauksessa oikeuttaa palkkion korottamisen mediaanitasosta, ovat esimerkiksi asianosaisten, vaadekohtien tai prosessiväitteiden suuri määrä, kirjallisen tai henkilötodistelun huomattava laajuus, juristien riitakysymysten poikkeuksellinen vaativuus taikka menettelyssä käytetyt useat kielet. Välitysoikeus voi muiden tietojen ohella ilmoittaa lautakunnalle tehtävän hoitamiseen käyttämänsä ajan sekä asianosaisten arvonlisäverottomien oikeudenkäyntikulujen määrän.

6.5 Sääntöjen mukaan lautakunta voi poiketa taulukon B mukaisista välitystuomarin palkkiomääristä vain poikkeustapauksessa (liite II, 4.2 §). Lautakunta tulkitsee poikkeussäännöstä käytännössä tiukasti.

6.6 Kun välitysoikeus on kolmijäseninen, välitysoikeuden kokonaispalkkio saa pääsääntöisesti olla enintään kaksi ja puoli kertaa välitysoikeuden puheenjohtajan palkkion suuruinen (liite II, 4.4 §). Jos välitysoikeus katsoo, että lautakunnan tulisi poiketa tästä pääsäännöstä, välitysoikeus voi esittää käsityksensä asiasta lautakunnalle kirjallisesti perusteluineen samalla kun välitysoikeus pyytää lautakuntaa vahvistamaan välitysmenettelyn kustannukset sääntöjen 49 §:n mukaisesti.

6.7 Kun välitysoikeus on kolmijäseninen, lautakunta määrää pääsääntöisesti 40–50 prosenttia välitysoikeuden kokonaispalkkiosta puheenjohtajalle ja 25–30 prosenttia kullekin jäsenelle. Lautakunta voi kuitenkin välitysuomareita kuultuaan jakaa kokonaispalkkion muulla tavoin välitysuomareiden keskinäisessä suhteessa (liite II, 4.5 §). Välitysoikeuden jäsenten tulisi neuvotella asiasta keskenään ja, ottaen huomioon kunkin välitysuomarin tekemän työn määrä ja laatu, pyrkiä esittämään lautakunnalle yhteinen ehdotuksensa välitysoikeuden palkkion jakautumisesta välitysuomareiden keskinäisessä suhteessa samalla, kun välitysoikeus pyytää lautakuntaa vahvistamaan välitysmenettelyn kustannukset.

6.8 Liitteen II hallinnointimaksua koskevaa taulukkoa A ja välitysuomarin palkkiota koskevaa taulukkoa B ei voida sellaisinaan soveltaa, jos välitysmenettely päättyy ennen lopullisen välitysuomion antamista esimerkiksi siksi, että kantaja peruuttaa vaatimuksensa, asianosaiset sopivat riitansa tai välitysoikeus tekee menettelyn lopettamispäätöksen sen vuoksi, ettei asianosaisten välillä ole pätevää tai riitaan soveltuvaa välityssopimusta. Tällöin lautakunta määrää välitysuomareiden palkkiot ja lautakunnan hallinnointimaksun tapauskohtaisesti ottaen huomioon, kuinka pitkälle menettely on edennyt, välitysuomareiden ja lautakunnan työn määrä sekä muut merkitykselliset seikat (liite II, 5.1 §).

6.9 Kun välitysuomari on erotettu tehtävästään sääntöjen 24 §:n mukaisesti, lautakunta määrää välitysuomarin palkkion ottaen huomioon välitysuomarin työn määrä, erottamisen syy ja muut merkitykselliset seikat (liite II, 5.2 §). Määrätessään välitysoikeuden palkkiot lautakunta pääsääntöisesti vähentää erotetulle välitysuomarille mahdollisesti maksetun palkkion siitä palkkiosta, jonka lautakunta määrää maksettavaksi hänet korvanneelle uudelle välitysuomarille.

7. Välitysuomarin kulut

7.1 Välitysuomareilla on sääntöjen 49.2(b)–(c) §:n mukaisesti oikeus saada korvaus välitysmenettelystä aiheutuneista kohtuullisista matka- ja majoituskuluista, muista vastaavista kuluista sekä kuluista, joita heille on aiheutunut asiantuntijan käyttämisestä tai muusta välitysoikeuden menettelyn aikana tarvitsemasta avusta. Lautakunta arvioi kulujen kohtuullisuuden ja päättää niiden korvaamisesta välitysuomareille (liite II, 4.6 §). Lautakunta kehottaa välitysuomareita pyrkimään kustannusten minimointiin muun muassa matkustustapaa ja majoitusta valitessaan.

7.2 Lautakunta pitää seuraavia välitysuomarin kuluja lähtökohtaisesti hyväksyttävänä ja vahvistaa ne sääntöjen 49.3 §:n mukaisesti välitysmenettelyn kustannuksiksi, jotka asianosaiset ovat velvollisia korvaamaan:

- Välitysuomarin majoitus- ja ateriakustannukset korkeintaan 500 euroa vuorokaudelta. Lautakunta voi hyväksyä tämän summan ylittävät majoitus- ja ateriakustannukset vain poikkeustapauksessa.

- Lentomatka: alle 4 tunnin lennoilla turistiluokan lippu, yli 4 tunnin lennoilla business-luokan lentolippu.
- Junamatka: 1. luokan junalippu.
- Kilometrikorvaus oman auton käytöstä Verohallinnon vuosittain vahvistaman arvon mukaisesti sekä pysäköinti-, tie- ja ruuhkamaksut.
- Menettelystä aiheutuneet taksikulut.
- Välitysoikeuden istuntoja ja suullista käsittelyä varten tarvittavien neuvottelutilojen ja niiden laitteiden vuokrakustannukset (käsittäen esimerkiksi videoneuvotteluyhteyden järjestämisestä aiheutuneet kulut).
- Tulkkaus-, käänös- ja pikakirjoituspalvelujen käytöstä aiheutuneet kustannukset.
- Kuriiripalvelujen käytöstä aiheutuneet kustannukset.
- Kopiointikustannukset siinä tapauksessa, että kopioita on jouduttu ottamaan merkittävässä määrin tai tämä työ on jouduttu ulkoistamaan erillisen kopiointifirman tehtäväksi.
- Välitysoikeuden määräämälle asiantuntijalle maksetut palkkiot ja kulut.

7.3 Muut välitystuomareille mahdollisesti aiheutuneet kustannukset jäävät heidän itsensä maksettaviksi. Lautakunta ei näin ollen hyväksy eikä vahvista korvattaviksi esimerkiksi välitystuomareiden toimisto- ja muita yleiskuluja, kuten tavanomaisia puhelin- tai postituskuluja.

7.4 Välitystuomareille aiheutuneiden kustannusten korvaaminen edellyttää sitä, että välitysoikeus toimittaa lautakunnalle selkeästi jäsenetyn ja riittävästi yksilöidyn yhteenvedon kullekin välitystuomarille aiheutuneista ja korvattavaksi vaadittavista kustannuksista ("kuluyliteenveto"). Kuluyliteenvedossa tulee eritellä kullekin välitystuomarille aiheutuneet kustannukset tyypiltään (esimerkiksi matkakustannukset, majoituskustannukset, suullisen käsittelyn järjestämiseen liittyvät kustannukset, välitysoikeuden määräämän asiantuntijan käyttämisestä aiheutuneet kustannukset) ja määriltään.

7.5 Jos välitysoikeus pyytää korvausta sille aiheutuneista kuluista lautakunnan määräämästä kuluennakosta menettelyn aikana, välitysoikeuden on toimitettava yllä 7.4-kohdassa tarkoitettu kuluyliteenveto lautakunnalle samassa yhteydessä. Muussa tapauksessa kuluyliteenveto on toimitettava ennen lopullisen välitystuomion, sovinnon vahvistavan välitystuomion tai menettelyn lopettamispäätöksen antamista samalla, kun välitysoikeus pyytää lautakuntaa vahvistamaan välitysmenettelyn kustannukset sääntöjen 49 §:n mukaisesti.

7.6 Jos välitystuomareita on useampi kuin yksi, välitystuomareiden tulee koordinoida kulukorvauspyyntönsä siten, että välitysoikeus voi toimittaa lautakunnalle keskitetysti yhden yhteisen kuluyliteenvedon. Lautakunta voi asettaa välitysoikeudelle määrääjän kuluyliteenvedon toimittamiselle. Jos välitysoikeus ei toimita kuluyliteenvettoa lautakunnalle määrääjässä, lautakunta voi hylätä pyynnön kulujen korvaamisesta. Tällöin kulut jäävät välitystuomareiden itsensä maksettaviksi.

7.7 Lautakunnalla on harkintansa mukaan oikeus pyytää kullakin välitystuomarilta lisäselvitystä korvattavaksi vaadituista kustannuksista ja vaatia välitystuomareita toimittamaan kuitit tai muut tositteet, joista kustannusten oikeellisuus on todennettavissa. Välitystuomarit ovat suhteessa asianosaisiin henkilökohtaisesti vastuussa siitä, että he ovat ilmoittaneet korvattavaksi vaaditut kustannukset lautakunnalle asianmukaisesti. Lautakunta ei vastaa välitystuomareiden mahdollisista virheistä asianosaisia kohtaan.

8. Välitysoikeuden sihteerin käyttö ja sihteerille maksettavat korvaukset

Välitysoikeuden ottaman sihteerin käytöstä ja sihteerille tulevasta korvauksesta on annettu erillinen ohje ("sihteeriohje"). Sihteeriohje löytyy lautakunnan internet-sivuilta kohdasta Säännöt ja ohjeet.

9. Välitystuomarin palkkioon liittyvät verokysymykset

Lautakunta on julkaissut internet-sivuillaan erillisen vero-ohjeen, jonka tarkoituksena on kiinnittää välitystuomareiden huomiota välitystuomarin palkkioon ja kuluihin liittyviin verokysymyksiin. Lisäksi ohjeessa kuvataan välitystuomarin palkkion ja kulujen maksamista lautakunnan määräämästä kulunnakosta. Vero-ohje löytyy lautakunnan internetsivuilta kohdasta Säännöt ja ohjeet.

10. Välitystuomion sisältövaatimukset

10.1 Välitystuomiossa ja menettelyn lopettamispäätöksessä on yksilöitävä tarkoin asianosaiset, niiden nimet sekä mahdolliset yritys- ja yhteisötunnukset. Lautakunta suosittelee lisäksi, että välitystuomiossa ja menettelyn lopettamispäätöksessä ilmoitetaan myös asianosaisten avustajien nimet ja prosessiyhteystiedot.

10.2 Välitysoikeuden on sisällytettävä lautakunnan vahvistamat välitysmenettelyn kustannukset sellaisinaan lopulliseen välitystuomioon, sovinnon vahvistavaan välitystuomioon tai menettelyn lopettamispäätökseen ja eriteltävä, miten palkkiot ja kulukorvaukset on maksettava kullekin välitystuomarille ja lautakunnalle (49.3 §). Sihteerille maksettava korvaus on huomioitava kohdassa 8 mainitussa sihteeriohjeessa selostetun mukaisesti. Lautakunnan julkaisemassa FAI-välitystuomion tarkistuslistassa on tarkempia ohjeita kustannuspäätösten kirjaamisesta välitystuomioon, sovinnon vahvistavaan välitystuomioon tai menettelyn lopettamispäätökseen. Tarkistuslista löytyy lautakunnan internetsivuilta kohdasta Säännöt ja ohjeet.

10.3 Välitysoikeuden on pääsääntöisesti määrättävä jutun hävinnyt asianosainen maksamaan välitysmenettelyn kustannukset, elleivät asianosaiset ole toisin sopineet tai ellei välitysoikeus erityisestä syystä katso perustelluksi jakaa kustannuksia asianosaisten keskinäisessä suhteessa muulla tavoin (49.4 §). Välitysoikeus voi kiinnittää arvioinnissaan huomiota muun ohella siihen, onko joku asianosaisista laiminlyönyt velvollisuutensa edistää asian joutuisaa ja kustannustehokasta käsittelyä aiheuttamalla menettelyssä tarpeettomia kustannuksia tai viivästyksiä (26.3 §) tai velvollisuutensa noudattaen välitysoikeuden päätöksiä ja muita määräyksiä viivytyksettä (26.4 §).

10.4 Välitysoikeuden on allekirjoitettava välitystuomio tai menettelyn lopettamispäätös, ilmoitettava siinä tuomion tai päätöksen antopäivä ja merkittävä tuomio tai päätös annetuksi välitysmenettelyn sovitulla tai määrättyllä paikkakunnalla. Jos välitystuomareita on useampi kuin yksi ja joku heistä kieltäytyy allekirjoittamasta välitystuomiota, tuomiossa on mainittava syy tähän (43.2 §). Jos välitystuomarit ovat erimielisiä ratkaisusta, äänestyksessä vähemmistöön jäänyt välitystuomari voi kirjoittaa eriävän mielipiteen ja liittää sen tuomioon.

10.5 Jos välitysmenettelyn paikka on Suomessa, välitystuomioon tai menettelyn lopettamispäätökseen on liitettävä välimiesmenettelylain 47 §:ssä tarkoitettu muutoksenhakuohjaus välitystuomareille vahvistettujen korvausten osalta. Lautakunta suosittelee seuraavaa muutoksenhakuohjausta:

”Asianosaisella on oikeus 60 päivän kuluessa siitä päivästä, kun hän on saanut kappaleen välitystuomiota, hakea tuomioistuimelta muutosta välitystuomioon siltä osin kuin se koskee välitystuomareille vahvistettujen korvausten määriä. Muutosta haetaan toimittamalla kirjallinen hakemus sekä jäljennös välitystuomiosta [välitysmenettelyn paikan tuomiopiirin käräjäoikeudelle].”

10.6 Välitysoikeuden on toimitettava alkuperäinen kappale lopullisesta välitystuomiosta, sovinnon vahvistavasta välitystuomiosta, menettelyn aikana mahdollisesti annetusta osa- tai väliuomiosta sekä menettelyn lopettamispäätöksestä kullekin asianosaiselle ja lautakunnalle viivytyksettä (43.3 ja 46.3 §). Lautakunnalle toimitettavat tuomiot ja päätökset pyydetään lähettämään myös sähköpostitse PDF-muodossa osoitteeseen info@arbitration.fi.

10.7 Lautakunta on julkaissut internet-sivuillaan erillisen FAI-välitystuomion tarkistuslistan, jonka tarkoitus on esittää yleisiä suosituksia laadukkaan ja täytäntöönpanokelpoisen välitystuomion laatimiseksi kuhunkin yksittäiseen tapaukseen soveltuvan sisältöisenä. FAI-välitystuomion tarkistuslista löytyy lautakunnan internetsivuilta kohdasta Säännöt ja ohjeet.

11. Tietosuoja

Välitysoikeuden tulee noudattaa välitysmenettelyyn soveltuvaa tietosuojasääntelyä. Lautakunta suosittelee, että välitysoikeus käy tietosuojakäytänteisiin liittyvät seikat läpi järjestäytymisistunnon yhteydessä (30 §) ja kirjaa tietosuojalausekkeen järjestäytymisistunnon pöytäkirjaan tai prosessimääräykseen. Kirjauksessa voidaan käyttää esimerkiksi seuraavaa mallia:

”Tietosuoja

Välitysoikeus käsittelee henkilötietoja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (2016/679; ”GDPR”) mukaisesti todeten, että asianosaiset ja heidän avustajansa sekä muut edustajansa ovat antaneet suostumuksensa edellä viitattuun henkilötietojen käsittelyyn. Välitysoikeus käsittelee henkilötietoja luottamuksellisesti.

Asianosaiset sopivat, että henkilötietojen käsittely tässä välitysmenettelyssä on GDPR 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan tarkoittamalla tavalla tarpeen oikeutettujen etujen

toteuttamiseksi, koska välitysoikeuden ratkaistavaksi annettavien vaatimusten käsittely edellyttää henkilötietojen käsittelemistä. Kaikkien henkilötietojen poistaminen välitysmenettelyssä käsiteltävästä materiaalista ja todistelusta olisi kohtuuttoman työlästä ja rajoittaisi merkittävästi todistelun painoarvoa, mikäli esimerkiksi asiakirjojen lähettäjiä tai vastaanottajia taikka lausuntojen antajia ei voitaisi yksilöidä. Henkilötietojen käsittely rajoittuu välitysmenettelyn kannalta tarpeellisiin toimenpiteisiin ja välitysoikeus valvoo henkilötietojen käsittelyä. Henkilötietoja ei julkaista välitysmenettelyssä ja pääsy henkilötietoihin on siten rajoitettua. Lisäksi välitysmenettelyssä käsiteltävät henkilötiedot ovat pääasiassa liiketoimintaan liittyviä, eikä ole todennäköistä, että henkilötietojen käsittelyllä välitysmenettelyssä olisi haitallisia vaikutuksia niihin henkilöihin, joiden henkilötietoja käsitellään tässä välitysmenettelyssä.

Asianosaiset sitoutuvat varmistamaan, että välitysmenettelyyn osallistuvat henkilöt (asianosaisten avustajat ja muut edustajat, todistajat, asiantuntijat jne.) antavat suostumuksensa sille, että välitysoikeus käsittelee heidän henkilötietojaan tässä välitysmenettelyssä.”